

طرح گفتگو و توسعه در ایران: ایجاد همسوئی میان گروه‌های ذینفع

طرح مشترک

انستیتو مهندسی نفت دانشگاه تهران	مؤسسه بین‌المللی مطالعات انرژی
بنیاد زمین زنده	مؤسسه توسعه پایدار و محیط‌زیست

گزارش کارگاه مشارکتی

«هم‌اندیشی و رهیابی با گروه‌های ذینفع:
بهبود زندگی و توسعه پایدار در منطقه
عسلویه»

عسلویه، مرکز همایش‌های سازمان منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس، ۴ و ۵ خرداد ماه ۱۳۹۰

فهرست مطالب

۳	خلاصه
۴	معرفی اجمالی طرح گفتگو و توسعه در ایران: ایجاد همسوئی میان گروه‌های ذینفع
۴	عسلویه: چالش توسعه
۴	هدف کلی طرح
۵	هدف‌های ویژه طرح
۵	نتایج مورد انتظار طرح
۵	فعالیت‌های عمده طرح
۶	همکاران طرح
۶	حامیان مالی طرح
۷	کارگاه هم‌اندیشی و رهیابی با گروه‌های ذینفع: بهبود زندگی و توسعه پایدار در منطقه عسلویه
۷	ضرورت بکارگیری رویکردها و شیوه‌های مشارکتی در طرح
۹	ضرورت اجرای کارگاه‌های هم‌اندیشی و رهیابی با گروه‌های ذینفع
۱۰	مهمترین دستاوردهای کارگاه
۱۰	مراحل آماده‌سازی و اجرای کارگاه در عسلویه
۱۰	هدف‌های کارگاه
۱۱	ترکیب شرکت کنندگان
۱۱	سخنان آغازین و طرح مسئله
۱۴	اثرات مثبت حضور صنعت در منطقه
۱۵	روش اجرای کارگاه
۱۶	سخن آخر

f

خلاصه

گزارش حاضر، ضمن معرفی اجمالی طرح «گفتگو و توسعه در ایران: ایجاد همسوئی میان گروه‌های ذینفع»، خلاصه‌ای از چگونگی روند برگزاری اولین «کارگاه هم‌اندیشی و رهیابی با گروه‌های ذینفع: بهبود زندگی و توسعه پایدار در منطقه عسلویه» در تاریخ ۴ و ۵ خرداد ماه ۱۳۹۰ را ارائه می‌دهد.

بکارگیری رویکرد مدیریت مشارکتی و اجرای کارگاههایی با این شیوه‌ها از ضرورت‌هایی است که امید می‌رود اثر مثبت و قابل توجهی در دستیابی به دستاوردها و نتایج مورد انتظار طرح و گروه‌های ذیحق و ذینفع (در این طرح جوامع محلی و بومی، منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس جنوبی، صنایع مختلف نفت و گاز مستقر در منطقه و سازمان‌های دولتی ذیربط و سایر گروه‌ها) بگذارد. این کارگاه از سری کارگاه‌های مرحله آماده‌سازی گروه‌های ذیحق و ذینفع طرح مذکور می‌باشد و فعالیت‌های انجام گرفته در کارگاه تمرینی بود در راستای بکارگیری رویکرد مدیریت مشارکتی در این طرح که شامل مراحل:

- ایجاد همسوئی میان گروه‌های ذینفع؛
- افزایش قدرت تحلیل، خودباوری و توانمندسازی جوامع محلی و دیگر گروه‌های ذینفع در تشریح وضعیت قبلی، فعلی و چشم‌انداز آینده مطلوب منطقه؛
- ارائه طریق برای حل مشکلات از نظر خود آنان؛
- و شروعی برای دستیابی به قواعد مذاکره بین گروه‌های ذینفع مختلف برای حل مشکلات موجود در منطقه.

مطالب عنوان شده در کارگاه بیانگر تسلط گروه‌های ذینفع به وضعیت منطقه، توان بالای آنان برای تصور آینده‌ای بهتر و قدرت برنامه‌ریزی برای راه حل‌های مورد نظرشان می‌باشد. ضمن اینکه اظهار رضایت جوامع محلی از برقراری این کارگاه باعث رشد روزنه‌های امیدی در دل آنها شده است، تا انشاء‌اله تمام گروه‌های ذیحق و ذینفع با پویایی هر چه بیشتر در راه تعامل و همیاری برای رسیدن به آرمانهای مشترکشان قدم بردارند.

معرفی اجمالی طرح گفتگو و توسعه در ایران: ایجاد همسوئی میان گروه‌های ذینفع^۱

عسلویه: چالش توسعه

عسلویه، واقع در جنوب استان بوشهر، متشکل از چندین آبادی است که امروزه در قلب یکی از بزرگترین مناطق توسعه صنعتی جهان یعنی منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس (PSEEZ) که در سال ۱۳۷۷ تاسیس شد، قرار گرفته است. معیشت ساکنان روستاهای بخش عسلویه بطور سنتی بر ماهیگیری و کشاورزی مبتنی بوده است، اما در حال حاضر روستاهای این بخش توسط تعداد زیادی از کارخانه‌ها و تأسیسات صنعتی مربوط به نفت و گاز احاطه شده است. پالایشگاه‌های گاز، کارخانجات پتروشیمی، بنادر صنعتی، تأسیسات فراساحلی، تأسیسات ذخیره‌سازی و واحدهای مایع‌سازی گاز طبیعی (LNG)، در زمرهٔ ده‌ها طرح در دست احداث و یا در حال بهره‌برداری در منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس می‌باشند.

توسعه سریع صنعتی در منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس اثرات اجتماعی، بهداشتی، زیست‌محیطی و اقتصادی مهمی را برای جوامع اطراف منطقه ویژه در عسلویه بوجود آورده است. با وجود اختصاص منابع مالی و سرمایه‌گذاری‌های کلان در بخش توسعه صنعتی در منطقه لازم است برنامه‌هایی محوری در بخش توسعه اجتماعی در چارچوبی پایدار طرح‌ریزی شود.

از جمله مهمترین موضوعاتی که امروزه توجه به آنها در عسلویه لازم است موارد زیر می‌باشد:

- آلودگی آب، هوا و خاک با اثر منفی بر معیشت‌های سنتی (کشاورزی، ماهیگیری)؛
- تغییر کاربری اراضی که جوامع سنتی منطقه را تحت تاثیر قرار داده و باعث افزایش ارزش زمین و ملک شده است؛
- زیرساخت‌های اجتماعی متناسب با استقرار تأسیسات جدید صنعتی؛
- ورود انبوه کارگران مهاجر و تاثیر آنان بر خدمات بخش بهداشتی، اجتماعی و مسکن و محیط طبیعی.

تجربه در بسیاری از نقاط جهان نشان داده است که وقوع این موارد به عنوان اثرات عمومی توسعه صنایع نفت و گاز اجتناب ناپذیر می‌باشد، که در صورت عدم مدیریت مناسبی، می‌توانند تغییرات منفی بلند مدتی را در جوامع و محیط طبیعی اطراف بوجود آورند. بنابراین، ایجاد سیستم‌های مؤثری که بتوانند اطمینان لازم را برای پرهیز، کاهش و یا جبران اثرات زیان‌آور ایجاد نمایند، اهمیت به سزائی دارد.

هدف کلی طرح

هدف کلی طرح «گفتگو و توسعه در ایران: ایجاد همسوئی میان گروه‌های ذینفع»، ارائه و پیشنهاد راهکارهای مناسب جهت دستیابی به توسعه پایدار در عسلویه می‌باشد. به عبارت دیگر، طرح بدنبال کسب اطمینان از این امر است که طرح‌های صنعت نفت و گاز در منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس، از طریق ایجاد منافع عادلانه اقتصادی، زیست‌محیطی و اجتماعی، سهمی در ارتقاء کیفیت زندگی بخش‌ها و گروه‌های مختلف در عسلویه و کل منطقه، داشته باشند. بر اساس سیاست‌های کلی نظام، هدف تنها توسعه منطقه‌ای، رشد اقتصادی و توسعه صنعتی نیست بلکه تامین منافع اجتماعی و حفظ محیط زیست نیز به همان اندازه حائز اهمیت است.

^۱ پیوست ۱- خبرنامه شماره ۱ طرح «گفتگو و توسعه در ایران: ایجاد همسوئی میان گروه‌های ذینفع»

توسعه پایدار مستلزم همکاری و هماهنگی میان نهادها، سازمان‌ها، بخش‌های ذیربط و گروه‌های متأثر از فرایند تغییرات می‌باشد. از این‌رو، اقدامات این طرح معطوف ایجاد پیوند میان مدیران صنایع، مسئولان محلی، جوامع و سیاست‌گزاران در عسلویه خواهد شد، تا بتوان با ابتکارات عملی (مانند بهبود سلامت جامعه، بهداشت محیط و تأمین آب سالم) به حفظ محیط‌زیست و ارتقاء کیفیت زندگی مردم محلی کمک نمود.

ارتباط ضعیف بین صنعت و جوامع محلی، دانش و آگاهی اندک جوامع محلی نسبت به فرایند فعلی صنعتی شدن، و عدم مشارکت آنان در تصمیم‌سازی در زمینه مسائل توسعه محلی، عوامل مهمی هستند که در این طرح مد نظر قرار خواهند گرفت.

هدف‌های ویژه طرح

- اولاً ظرفیت‌سازی در جوامع محلی، سازمان‌های جامعه مدنی (سازمان‌های مردم نهاد)، مسئولان و مدیران صنایع به منظور ایجاد ارتباط سازنده برای همکاری گروه‌های ذینفع در رسیدگی به مسائل و موضوعات مهم؛
- ثانیاً تضمین مشارکت مردم محلی و گروه‌های آسیب‌پذیر در فرایند تصمیم‌سازی در منطقه؛

نتایج مورد انتظار طرح

- ۱- افزایش آگاهی و ظرفیت افراد جامعه بخصوص گروه‌های آسیب‌پذیر (حقیقی و حقوقی)، در درک و اقدام برای شناسایی ریشه‌های فقر محلی و ارائه راه حل برای رفع این مشکل؛
- ۲- افزایش همکاری و تعامل موثر بین تمام گروه‌های ذینفع در تدوین و اجرای اقدام‌های موثر در زمینه‌های بهداشتی و غیره با هدف کاهش فقر و دستیابی به توسعه پایدار؛
- ۳- افزایش سیستم پایش و پیگیری تمام گروه‌های ذینفع در اجرای سیاست‌ها و اقدام‌های انجام گرفته در بخش خصوصی و دولتی، بویژه در زمینه مسائل محیط‌زیستی و بهداشتی و ارتقاء کیفیت زندگی؛
- ۴- ایجاد تعامل، همبستگی و اتحاد در میان تمام گروه‌های ذینفع در جهت حمایت از طراحی و اجرای استراتژی‌های اجتماعی و بهداشتی با هدف فقرزدائی و دستیابی به توسعه پایدار.

فعالیت‌های عمده طرح

- بررسی کلان مطالعات زیست‌محیطی و اجتماعی که در گذشته در منطقه به انجام رسیده است؛
- انجام مطالعات پایه در زمینه مسائل عمده اجتماعی و زیست‌محیطی منطقه؛
- برگزاری نشست‌های مشورتی با مدیران کلیدی محلی (جوامع، سازمان‌های جامعه مدنی یا سازمان‌های مردم نهاد، مسئولان محلی) و سایر ذینفعان (نمایندگان صنایع نفت و گاز، متخصصین بهداشت، مسئولان سازمان محیط‌زیست، ادارات کشاورزی و منابع طبیعی، کارشناسان شیلات و غیره) به منظور تعیین نیازها و اولویت‌های توسعه منطقه‌ای؛
- برگزاری کارگاه با شرکت مسئولان کلیدی محلی در جهت ارزیابی قابلیت‌ها و نیازها در رابطه با موضوعات اولویت‌دار؛
- برگزاری کارگاه‌های ظرفیت‌سازی با شرکت عوامل کلیدی محلی، برای توسعه مهارت‌های اجرایی، پایش و ارزشیابی (ارزیابی) موضوعات اولویت‌دار اجتماعی و زیست‌محیطی؛
- برگزاری کارگاه‌های ظرفیت‌سازی برای افزایش مهارت‌های گفتگو و ایجاد توافق نظر میان عوامل محلی و سایر ذینفعان و افراد متأثر از فرایند تغییر در منطقه؛
- برگزاری جلسات مشارکتی توسط مجمع ذینفعان کلیدی (جوامع و مسئولان محلی، نمایندگان صنایع نفت و گاز، مقامات دولتی، کارشناسان بهداشت و غیره) به منظور تحلیل اولویت‌های مطرح شده و ارائه راهکارهایی برای رسیدگی به آنها؛

- پایش و ارزشیابی مشارکتی نحوه اجرای سیاست‌های عمومی و اقدامات بخش خصوصی به منظور حصول توافق نظر برای رفع و تعدیل پیامدها، یا اتخاذ اقدامات جایگزین؛
- اجرا، پایش و ارزشیابی مشارکتی در خصوص ارتقاء کیفیت زندگی و توسعه پایدار که به توافق ذینفعان مشارکت کننده رسیده باشد.

همکاران طرح

طرح با همکاری نزدیک رؤسا و مدیران صنایع نفت و گاز ایران (شرکت ملی نفت ایران، منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس، شرکت نفت و گاز پارس، و غیره) به اجرا درخواهد آمد. همچنین مشارکت و پشتیبانی عوامل دولتی و خصوصی که پروژه‌هایی را در جنوب بوشهر در دست اجرا دارند و یا مسئولیت‌هایی را بر عهده دارند، بطور فعالانه جلب خواهد شد.

انستیتو مهندسی نفت دانشکده فنی دانشگاه تهران (IPE)، مؤسسه توسعه پایدار و محیط‌زیست (GENESTA)، و بنیاد زمین زنده (LEF) همکاران اصلی این طرح هستند که مسئولیت اجرای آنرا به عهده دارند.

حامیان مالی طرح

حامیان مالی طرح عبارتند از مؤسسه بین‌المللی مطالعات انرژی (IIES) و اتحادیه اروپا.

کارگاه هم‌اندیشی و رهیابی با گروه‌های ذینفع: بهبود زندگی و توسعه پایدار در منطقه عسلویه

در راستای اجرای طرح «گفتگو و توسعه در ایران: ایجاد همسوئی میان گروه‌های ذینفع»، کارگاه هم‌اندیشی و رهیابی با گروه‌های ذینفع: بهبود زندگی و توسعه پایدار در منطقه عسلویه^۲ در تاریخ ۴-۵ خرداد ۱۳۹۰ در محل سالن همایش‌های سازمان منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس برگزار شد.

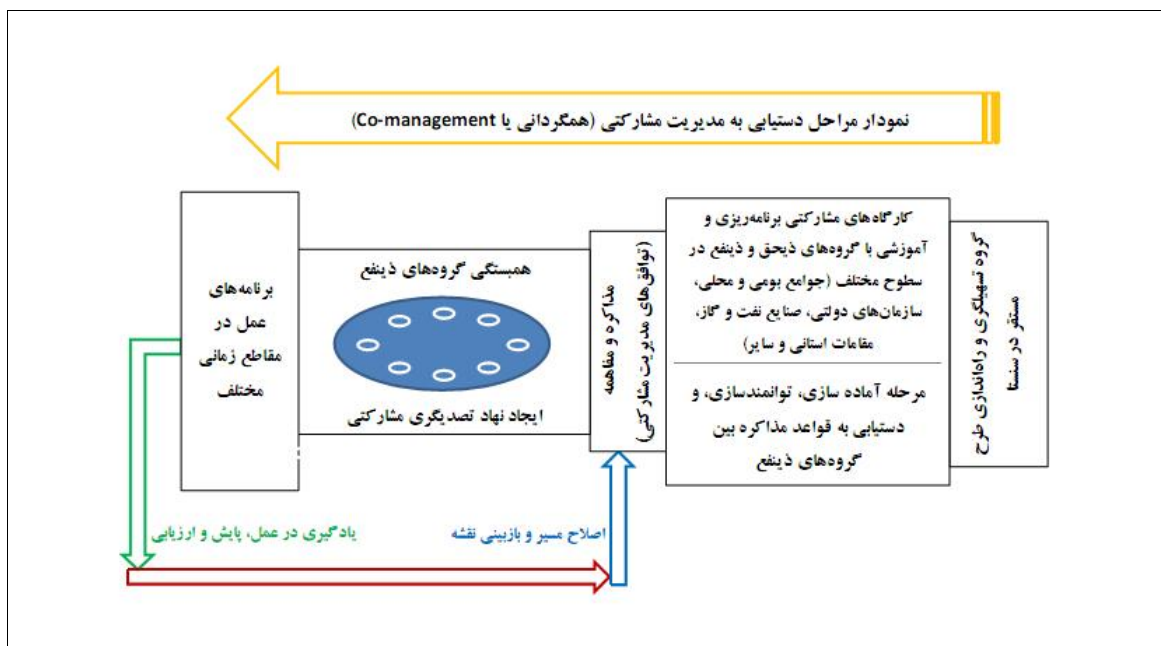
ضرورت بکارگیری رویکردها و شیوه‌های مشارکتی در طرح

در طی چند دهه اخیر بکارگیری رویکردها و شیوه‌های مشارکتی در طرح‌هایی با ابعاد اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی نشان داده است که درگیر کردن گروه‌های ذینفع و ذیحق مختلف از طریق تسهیلگری بی‌طرفانه ضمن توانمند کردن و ظرفیت‌سازی گروه‌های ذینفع، اثر مثبت و قابل توجهی در دستیابی به دستاوردها و نتایج مورد انتظار این طرح‌ها داشته است. در همین راستا بکارگیری رویکرد مدیریت مشارکتی (همگردانی “co-management”) و بالطبع اجرای کارگاه‌های هم‌اندیشی و مشارکتی با گروه‌های ذیحق و ذینفع (در این طرح جوامع محلی و بومی، منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس جنوبی، صنایع مختلف نفت و گاز مستقر در منطقه و سازمان‌های دولتی ذیربط و سایر گروه‌ها) در دستور کار طرح «گفتگو و توسعه در ایران: ایجاد همسوئی میان گروه‌های ذینفع»، قرار گرفته است.

^۲ پیوست شماره ۲- برنامه کارگاه هم‌اندیشی و رهیابی با گروه‌های ذینفع: بهبود زندگی و توسعه پایدار در منطقه عسلویه .

دیاگرام زیر فرآیند کلی بکارگیری رویکرد مدیریت مشارکتی (همگردانی) را در اجرای طرح «گفتگو و توسعه در ایران: ایجاد همسوئی میان گروه‌های ذینفع» و جایگاه کارگاه‌های مشارکتی و برنامه‌ریزی را نشان می‌دهد.

دیاگرام فوق ۷ مرحله از رویکرد مدیریت مشارکتی را به شرح زیر نشان می‌دهد:

- ۱- راه‌اندازی: تشکیل گروه راه‌اندازی طرح؛
- ۲- آماده‌سازی: برگزاری کارگاه‌های مشارکتی برنامه‌ریزی و آموزشی با گروه‌های ذیحق و ذینفع طرح در جهت توانمندسازی و دستیابی به قواعد مذاکره بین گروه‌های ذینفع؛
- ۳- مذاکره و مفاهمه: توافق و تعامل گروه‌های ذینفع جهت تاسیس ساز و کارهای لازم برای اقدام‌های مشارکتی در جهت حل مشکلات و دستیابی به هدف‌های مشترک؛
- ۴- همسوئی (ایجاد نهاد تصدیگری مشارکتی): تشکیل کمیته‌ای متشکل از نمایندگان گروه‌های ذیحق و ذینفع جهت بررسی مشکلات و درآوردن برنامه‌ای جهت اقدام براساس توافق‌های انجام گرفته در مرحله قبل؛
- ۵- تهیه نقشه راه (استراتژی): تهیه برنامه اقدام در مقاطع زمانی کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت با تکیه بر استراتژی تهیه شده. در این مرحله اقدام‌هایی به صورت نمونه (پایلوت) جهت حل پاره‌ای از مشکلات توسط گروه‌های ذیحق و ذینفع انتخاب و به فراخور امکانات موجود به مرحله اجرا گذارده خواهد شد؛
- ۶- پایش و ارزیابی (یادگیری از طریق عمل)، تعیین نقاط قوت و ضعف طرح‌های پیلوت در حال اجرا، استفاده از فرصت‌ها و رفع تهدیدهای موجود به صورت مشارکتی؛
- ۷- اصلاح مسیر و بازبینی نقشه راه، اقدام‌هایی در جهت رفع نقاط ضعف و تقویت نقاط قوت در حل مشکلات موجود در پیلوت‌های اجرایی طرح و مستند کردن درس‌های آموخته برای بسط تجارب در نقاط دیگر.

ضرورت اجرای کارگاه‌های هم‌اندیشی و رهیابی با گروه‌های ذینفع

با توجه به مراحل فوق‌الذکر، برگزاری کارگاه هم‌اندیشی و رهیابی ۴ و ۵ خرداد ماه ۱۳۹۰ در عسلویه نیز بنا به ضرورت‌های مورد نیاز طرح «گفتگو و توسعه در ایران: ایجاد همسوئی میان گروه‌های ذینفع» و به جهت آماده‌سازی و ظرفیت‌سازی گروه‌های محلی و نمایندگان دیگر گروه‌های شرکت‌کننده و دستیابی به نتایج زیر برگزار شد:

- بکارگیری شیوه‌های مشارکتی بویژه «تحقیق مشارکتی برای اقدام (PAR)» ، به عنوان تمرینی در شناسایی اولیه مشکلات و سوابق آن، تحلیل رابطه علت و معلولی بین مشکلات، ترسیم چشم‌انداز آینده مطلوب، درآوردن نقشه راه و برنامه اقدام در مقاطع زمانی مختلف با هدف افزایش قدرت تحلیل و خودباوری جوامع محلی در تشریح وضعیت قبلی، فعلی و چشم‌انداز آینده مطلوب منطقه و ارائه طریق برای حل مشکلات از نظر خود آنان، (به عبارت دیگر: مشاهده، تعقل و طبقه‌بندی مشاهدات به ساده‌ترین روش‌های ممکن و تحلیل و نتیجه‌گیری)؛
- آغازی برای ارتقاء همکاری، هماهنگی و تعامل میان سه گروه جامعه محلی، گروه‌های دولتی، صنایع نفت و گاز مستقر در منطقه با تسهیلگری گروه راه‌اندازی «مؤسسه توسعه پایدار» و پیدا کردن یک زبان مشترک برای شروع طرح؛
- همراه شدن گروه‌های ذینفع محلی و غیرمحلی مانند سازمان‌های دولتی یا شرکت‌های فعال در منطقه جهت برقراری ارتباط چند سویه، بهبود رابطه آسیب‌دیده بین گروه‌های ذینفع مختلف و رسیدن به یک زبان مشترک در پیشبرد هدف‌های طرح؛
- تلاش در جلب اعتماد گروه‌های ذینفع به یکدیگر و اعتبار بخشی به روابط یک طرفه و بی‌اعتبار بین این گروه‌ها؛
- افزایش توان انجام مذاکره نمایندگان گروه‌های ذینفع مختلف منجمله جوامع بومی و محلی با ارگان‌ها و سازمان‌های دولتی یا غیردولتی در جهت پیشبرد هدف‌های طرح؛
- افزایش توانمندی گروه‌های ذینفع در جهت تعامل با یکدیگر (گفتگو)، خودباوری و حساسیت به محیط پیرامون خود، بهبود روابط بین سازمان‌های دولتی و جوامع محلی، اعتمادسازی و جلب مشارکت تمام گروه‌ها؛
- جدی گرفته شدن گروه‌های ذینفع محلی از سوی گروه‌های ذینفع دیگر و شرکت دادن آنها در فرآیند برنامه‌ریزی‌ها و تصمیم‌گیری‌های مربوط به حل مشکلات و دستیابی به بهترین نتایج مورد انتظار در دستیابی به توسعه پایدار در منطقه.

^۳ Participatory Action Research (PAR) شیوه ایست که مشارکت‌کنندگان برای دستیابی به راه حل‌های قابل اقدام دست به تحقیقات مشارکتی می‌زنند.

مهمترین دستاوردهای کارگاه

- ۱- علیرغم مشکلات عدیده در منطقه، گروههای ذینفع توان بالقوه بالائی برای همسوئی در جهت حل مشکلات و بهبود زندگی در عسلویه را دارا میباشند؛
- ۲- مطالب عنوان شده در کارگاه (مفاد این گزارش) بیانگر تسلط گروههای ذینفع به وضعیت منطقه، توان بالای آنان برای تصور آیندهای بهتر و قدرت برنامه‌ریزی برای راه‌حلهای مورد نظرشان میباشد؛
- ۳- مقامات ذیصلاح می‌توانند با قدری سرمایه‌گذاری زمانی و مالی به تفاهم‌ها و توافقی‌های بسیار سودمندی در جهت توسعه پایدار و رفاه و رضایت جوامع بومی دست یابند؛
- ۴- جوامع محلی از برقراری این کارگاه اظهار رضایت فراوانی داشتند و احساس می‌کردند که در و گوش منطقه ویژه به روی آنها باز شده است و این باعث رشد روزنه‌های امیدی در دل آنها شده است، تا انشاءاله از حالت رخوت و نومیدی به حالتی پویا در راه تعامل و همیاری برای رسیدن به آرمانهای مشترکشان درآیند.

مراحل آماده سازی و اجرای کارگاه در عسلویه

- برگزاری جلسه معارفه، معرفی طرح و همکاران آن و تبادل نظر و هماهنگی برای برگزاری کارگاه با آقای مهندس حسن آخوندی، رئیس واحد سلامت، ایمنی و محیط‌زیست (HSE) سازمان منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس و کارشناسان آن بخش در صبح روز ۴ خرداد ماه ۱۳۹۰؛
- برگزاری جلسه معارفه، معرفی طرح و همکاران آن، با حضور رئیس و کارشناسان واحد سلامت، ایمنی و محیط‌زیست، پشتیبانی منطقه ویژه، مشاور مدیر عامل منطقه ویژه، مشاور و رئیس دفتر مدیرعامل منطقه ویژه و مسئول برنامه‌ریزی و ارزیابی پروژه‌های منطقه ویژه، در مورد هماهنگی و برنامه‌ریزی برای اجرای کارگاه بعدی با عنوان: «کارگاه برنامه‌ریزی نقش صنایع نفت و گاز در ارتقاء توسعه پایدار در ایران — درسهایی از تجارب بین‌المللی» در تاریخ ۱۷ و ۱۸ خرداد ماه ۱۳۹۰، و پیگیری‌های مربوط به آن؛
- برگزاری کارگاه هم‌اندیشی و رهیابی با گروه‌های ذینفع: بهبود زندگی و توسعه پایدار در منطقه عسلویه، در روز ۵ خرداد ۱۳۹۰؛

هدف‌های کارگاه

- ۱- آشنائی با طرح (ضرورت اجرا، هدف‌ها، دستاوردها و نتایج مورد انتظار طرح)؛
- ۲- آغاز برنامه‌ریزی مشارکتی تمرینی برای دستیابی به وضع موجود، چشم‌انداز مطلوب آینده، ترسیم نقشه راه برای رسیدن به چشم‌اندازها و تدوین مقدماتی برنامه عمل برای حل مشکلات؛
- ۳- ظرفیت‌سازی نمایندگانی از گروه‌های ذینفع حاضر در کارگاه به منظور ایجاد ارتباط سازنده و مشارکت آنان در ارائه و پیشنهاد راهکارهای مناسب جهت دستیابی به توسعه پایدار در منطقه عسلویه

ترکیب شرکت کنندگان

کارگاه با شرکت ۳۰ نفر^۴ از نمایندگان گروه‌های زیر تشکیل گردید:

- نمایندگان جوامع بومی و محلی عسلویه؛
- برخی از نمایندگان شوراهای اسلامی روستاها، شهر و بخش عسلویه؛
- امام جمعه اهل تشیع عسلویه و نماینده امام جمعه اهل تسنن؛
- مشاور مدیر عامل شرکت نفت و گاز پارس؛
- نمایندگان سازمانهای مردم نهاد و علاقمند عسلویه؛
- مدیران و کارشناسان علاقمند از: اداره کل منابع طبیعی استان، اداره کل حفاظت محیط زیست استان، سازمان نظام مهندسی استان (وزارت جهاد کشاورزی)، کارشناسان آزاد و علاقمند در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی؛
- کارکنان بهداشت و درمان منطقه؛
- نماینده انستیتو مهندسی نفت دانشگاه تهران؛
- نمایندگان سازمان منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس بخصوص واحد سلامت، ایمنی و محیط‌زیست سازمان.
- تسهیلگران و کارشناسان موسسه توسعه پایدار و محیط‌زیست.

سخنان آغازین و طرح مسئله

دکتر محمد تقی فرور، رئیس هیئت مدیره مؤسسه توسعه پایدار و محیط‌زیست، توضیحات مفصلی را در مورد هدف‌ها و نتایج مورد انتظار طرح «گفتگو و توسعه پایدار در ایران: ایجاد همسوئی میان گروه‌های ذینفع»، به جمع ارائه داد. ایشان همچنین با اشاره به برخی از تجارب بین‌المللی در تعامل صنایع نفت و گاز با جوامع بومی و محلی و حفظ توأم محیط‌زیست در کنار توسعه این صنایع، بیان کرد که مسئولان منطقه ویژه نیز نگران دغدغه‌ها و مشکلات ناشی از ایجاد صنایع نفت و گاز در منطقه می‌باشند و در جستجوی راهکارهایی برای همکاری با دیگر گروه‌ها در حل مشکلات منطقه اند. در این راستا همکاران سه جانبه این طرح (انستیتو مهندسی نفت دانشگاه تهران، مؤسسه توسعه پایدار و محیط‌زیست و بنیاد زمین زنده)، آمادگی خود را برای نزدیک‌تر و همسو کردن گروه‌های ذیحق و ذینفع در دستیابی به این راهکارها اعلام می‌نمایند و امید می‌رود، اقدامات این طرح معطوف ایجاد پیوند میان مدیران صنایع، مسئولان محلی، جوامع بومی و محلی و سیاست‌گزاران در عسلویه باشد، تا بتوان با ابتکارات عملی (مانند بهبود سلامت جامعه، بهداشت محیط و تأمین آب سالم و کمک به ارتقاء صنایع بدون آلودگی) به حفظ محیط‌زیست و ارتقاء کیفیت زندگی مردم محلی کمک کرد و با تکیه بر راهکارهای حاصل از این نشست‌ها و استفاده از منابع در دسترس منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس و سایر سازمان‌های دولتی در سطوح استانی و محلی، اقداماتی را جهت حل پاره‌ای از مشکلات انجام داد.

ایشان همچنین اشاره کرد که کارگاه حاضر در چارچوب رویکرد «تحقیق مشارکتی برای اقدام» با استفاده از روش‌های مشارکتی همچون بارش افکار^۵ در بیان و تقسیم‌بندی مشکلات محسوس آنان، تجسم و ترسیم چشم‌انداز مطلوب آینده و درآوردن نقشه راه

^۴ پیوست شماره ۳- لیست شرکت کنندگان کارگاه؛

^۵ این روش جهت مطرح کردن مفکوره‌های گوناگون در مباحثات گروهی مورد استفاده قرار می‌گیرد. بدین ترتیب که تسهیلگر با توضیحی در مورد پیشینه موضوع مورد نظر کارگاه، پرسشی را مطرح می‌کند و شرکت کنندگان با صرف زمانی کوتاه جهت تعمق در مورد موضوع،

(استراتژی) و بر مبنای آن تعریف اقدام‌ها در سه مقطع برنامه اقدام کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت) قدم برخواهد داشت. ضمن اینکه در تمام مراحل اجرای کارگاه، اصل بر اجماع نظر نمایندگان تمام گروه‌ها و بحث‌های سازنده در هر موضوع برای دستیابی به راهکارهای مورد انتظار خواهد بود. نامبرده در پایان دورنمایی از شیوه کار طرح را طبق مراحل ذکر شده در دیاگرام مدیریت مشارکتی صفحات قبل، برای شرکت کنندگان ترسیم و تشریح کرد.

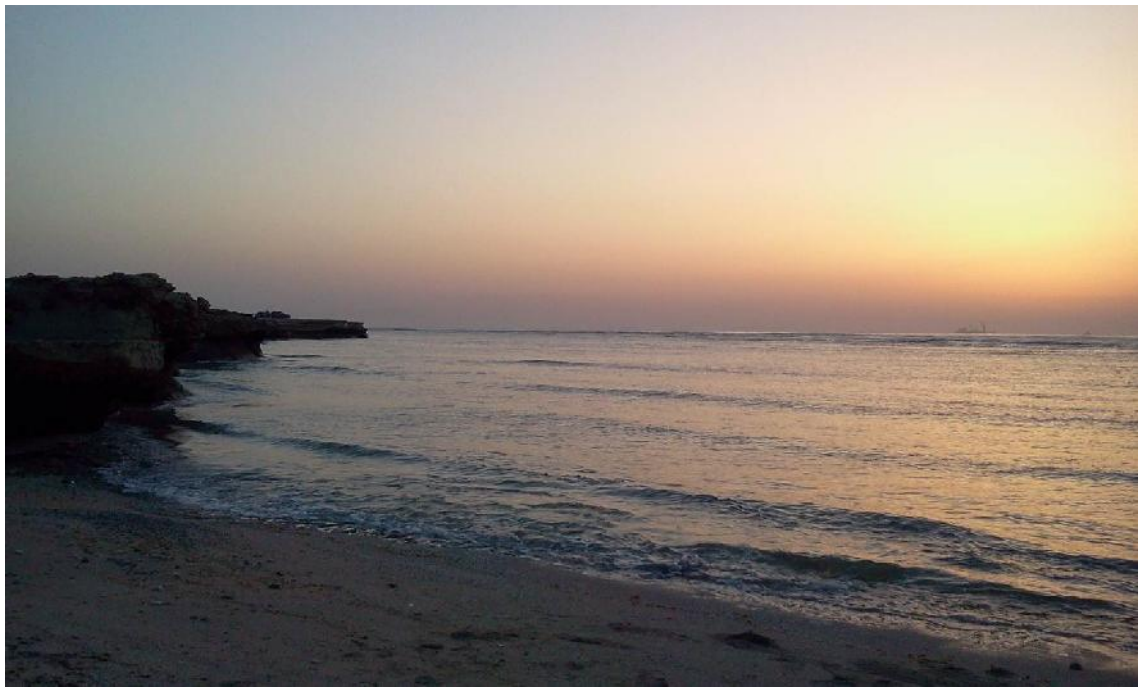
حجت الاسلام محمد گنجی امام جمعه اهل تشیع عسلویه، با بیان ضرورت تهیه طرح‌های جامع در منطقه به مشکلات بهداشتی درمانی و آموزشی اشاره کرد و بحث محیط‌زیست را محور تمام اهداف آینده برشمرد و اضافه کرد متأسفانه صنایع بومی منطقه از جمله کشاورزی، باغداری و ماهیگیری رو به نابودی است و زمین‌های کشاورزی به این صنایع آلاینده اختصاص یافته است. ایشان همچنین آشنایی با مردم و مشکلات آنان را سرلوحه کار خود و تمام مسئولان قرار داد و فرمود اگر به درخواست مردم توجه نکنیم در برابر خدا مسئول خواهیم بود. نامبرده ضمن اشاره به خدمت طولانی در منطقه اذعان کرد که مردم بومی منطقه عسلویه درمانی اصیل، نجیب و بردبارند و شیوه‌های مشارکتی می‌تواند آنان را بخوبی در راه‌یابی برای حل مشکلات و ارتقاء کیفیت زندگی درگیر کند.

دکتر علی محمد احمدی، مشاور مدیر عامل نفت و گاز پارس با اشاره‌ای به پیشینه فعالیت‌های صنایع مستقر در منطقه عسلویه، بیان کرد آلاینده بودن صنایع نفت و گاز در منطقه عسلویه از بدیهی‌ترین پیامدهایی است که همه به آن آگاهیم. مسئله آلودگی محیط‌زیست انسانی و طبیعی در این امر نیز مسئله جدیدی نیست و در همه جای دنیا مطرح است ولی در بسیاری از مناطق دنیا برای طرح و اجرای این صنایع بطوری که آلودگی آن نزدیک به صفر باشد موفقیت‌های بسیاری حاصل شده است. بنابراین متولیان صنایع نفت و گاز در اینچنین مناطقی باید به شیوه‌ای عمل کنند، که توسعه این صنایع با در نظر گرفتن ملاحظات لازم برای دستیابی به توسعه پایدار و همه جانبه پیش برود. ایشان همچنین با اشاره به میزان بالای آلودگی در منطقه عسلویه، بیان کرد مردم عسلویه به عنوان یکی از اصلی‌ترین گروه‌های ذینفع، تحت تاثیر این آلودگی قرار دارند و مشکلات متعددی گریبانگیر آنها شده است، لذا تمام گروه‌های متولی صنایع نفت و گاز به نحوی مسئولیت دارند تا در کم کردن این مشکلات و معضلات نهایت سعی خود را بنمایند.

مهندس رحمانی رئیس اداره کار، با اشاره به ظرفیت‌های مطالعاتی و تحقیقاتی در منطقه یادآور شد وقتی نیروهای ما با این از خود گذشتگی و اخلاص در چنین منطقه‌ای کار میکنند، دیگر وظیفه مسئولان است که به سایر موارد رسیدگی کنند. ایشان همچنین با اشاره به برخی مشکلات و معضلات منطقه از جمله اشتغال و آسیب‌های اجتماعی که بخش زیادی از جامعه را در بر گرفته است، بیان کرد که گروه‌های مختلف دست اندرکار باید دست به دست هم دهند و تا رسیدن به نتایج مثبت و رفع این مشکلات دست از تلاش خود برندارند.

آقای ماهگل نماینده رئیس منطقه ویژه اقتصادی، اظهار نمود: ما به دنبال تجارب تلخ و مایوس کننده گذشته نیستیم و امیدواریم اگر پروژه جدیدی آغاز می‌شود، با تمام نیرو در جهت رفع معضلات و مشکلات اقدام و پیگیری شود. ایشان در ادامه رسیدگی به مشکلات زیست‌محیطی را از جمله اولویت‌ها و ملزومات منطقه دانست.

به طور آزادانه پاسخ‌هایی را عنوان می‌کنند. این پاسخ‌ها یا توسط خود شرکت کنندگان و یا توسط تسهیلگران در کارتهایی یادداشت و برای استفاده در مراحل دیگر کارگاه در معرض دید همه شرکت کنندگان قرار داده می‌شود. ضمن اینکه در این روش سعی بر آن است تا هیچ نقطه نظر خاصی از سوی تسهیلگر یا دیگر افراد به شرکت کنندگان القاء نشود، تسهیلگر اغلب با تشویق شرکت کنندگان و یادآوری موضوع همه حضار را ترغیب می‌کند تا مهمترین مفکوره‌های خود را به دور از هر دغدغه ذهنی در جمع حاضر بیان کنند.

اثرات مثبت حضور صنعت در منطقه

قبل از برگزاری کار گروهی در کارگاه و پرداختن به بحث مشکلات از جمله مواردی که توسط نمایندگان جامعه محلی به عنوان اقدام‌های چشمگیر و مثبت حضور صنعت در منطقه عسلویه در کارگاه عنوان شد، موارد زیر بود:

آموزش	ورزش
<ul style="list-style-type: none"> آموزش و پرورش عسلویه در راستای اجرای طرح روستا مرکزی (یعنی احداث یک مدرسه در بین چند روستا و ارائه سرویس برای روستاهای دیگر)؛ 	<ul style="list-style-type: none"> احداث سالن چندمنظوره در عسلویه، نخل تقی، بیدخون و چاه مبارک و تامین البسه و لوازم ورزشی روستاها؛
<ul style="list-style-type: none"> ارتقاء سطح علمی دانش‌آموزان و تشکیل کلاس‌های کنکور احداث مدارس در مقاطع مختلف تحصیلی در عسلویه، چاه‌مبارک و نخل تقی (سه دبیرستان ۱۰ و ۱۲ کلاسه)؛ دانشگاه پیام‌نور عسلویه و تکمیل ساختمان آن^۶. 	<h3>کمک‌های عام‌المنفعه و خدمات عمومی به روستاها</h3> <ul style="list-style-type: none"> تخصیص اعتبار برای لایروبی اسکله نخل تقی و عسلویه؛ تامین ساختمان اداری سازمان‌ها و نهادهای محلی؛ کمک به روستاهای بخش عسلویه برای تهیه تانکر و تراکتور کمک به حفظ طبیعت منطقه نابیند.
<h3>خدمات عمومی: راه، آب، برق و مخابرات</h3> <ul style="list-style-type: none"> اجرای طرح هادی در روستاهای عسلویه؛ آبرسانی به سازمانهای دولتی و تامین آب شرب روستاها و آبرسانی به شهرهای نخل تقی، عسلویه و بیدخون؛ اختصاص اعتبار برای احداث بزرگراه عسلویه-هرمزگان؛ نصب دستگاه BTS به منظور تقویت تلفن‌های همراه در منطقه از بندر طاهری تا گاویندی؛ تامین ترانس برق برای برق‌رسانی به روستاهای بخش احداث خط انتقال آب نابیند؛ کمک به شهرداریهای عسلویه و نخل تقی برای توسعه فضای سبز، جمع‌آوری و دفع زباله، آسفالت معابر و تکمیل خیابان‌های داخلی؛ کمک به توسعه فضای سبز و آسفالت راه‌های روستایی در بخش؛ تحویل چند دستگاه کانکس ۱۲متری با پی‌سازی (فونداسیون) در روستاهای بخش عسلویه و تعاونی لنداران؛ انعقاد قرارداد با شهرداری نخل تقی برای پاکسازی شهر؛ کمک به توسعه زیرساخت‌های مخابراتی منطقه. 	<h3>بهداشت و درمان</h3> <ul style="list-style-type: none"> خدمات درمانی رایگان به اهالی و مردم منطقه در درمانگاه‌های منطقه ویژه؛ کمک به تجهیز بیمارستان کنگان؛ اختصاص اعتبار برای مقابله با بیماریهای مهلک وبا و مالاریا از جمله تامین ساختمان و وسیله نقلیه برای مبارزه با مالاریا؛ ساخت و تجهیز درمانگاه بهداری فرودگاه خلیج فارس؛ اختصاص اعتبار برای بازسازی و تجهیز مرکز بهداشتی درمانی عسلویه؛ رفع مشکلات بهداشتی و درمانی روستاهای منطقه عسلویه تامین دو دستگاه آمبولانس^۷.
<h3>فرهنگی و مذهبی</h3> <ul style="list-style-type: none"> برگزاری مسابقات قران؛ اختصاص اعتبار برای احداث مصلاهی نماز جمعه کنگان و عسلویه؛ برگزاری جشنواره فرهنگی هنری نگین خلیج فارس در سالهای اخیر؛ برگزاری اعیاد دینی و مراسم فرهنگی مذهبی در منطقه. 	

^۶ اطلاعات از اظهار نظر برخی از نمایندگان جوامع محلی و نیز کتابچه گزارش عملکرد سازمان منطقه ویژه از سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۱

روش اجرای کارگاه

در این کارگاه سه خط فکری با هدف تمرینی برای توانمندسازی گروه‌های شرکت کننده در مورد زیر دنبال شد:

- ۱- دستیابی به وضع موجود و تحلیل آنها؛
 - ۲- دستیابی به چشم‌انداز مطلوب آینده (یک تا دو نسل آینده: ۲۵ الی ۳۰ ساله)
 - ۳- درآوردن نقشه راه (استراتژی) برای رسیدن از وضع موجود فعلی به وضع مطلوب آینده و استخراج برنامه مقدماتی در سه مرحله برنامه اقدام کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت.
- شرکت کنندگان کارگاه با درآوردن مشکلات و تشریح وضع موجود فعلی و بحث و تبادل نظر در مورد آنها، به ترسیم وضع مطلوب آینده (چشم‌انداز آینده) و تدوین استراتژی (نقشه راه) با تکیه بر برنامه‌های اقدام کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت پرداختند. نظرات بیان شده توسط شرکت کنندگان در هر بخش از کارگاه (۱- مشکل‌یابی، ۲- ترسیم چشم‌انداز مطلوب آینده و ۳- درآوردن نقشه راه یا برنامه اقدام) مورد بحث و بررسی جمع قرار گرفت که تمرینی قوی برای ظرفیت سازی و توانمند سازی گروه‌های ذینفع در منطقه شد.
- تصاویر زیر چگونگی برگزاری کارگاه و مراحل مختلف آنرا نشان می‌دهد.

سخن آخر

روبه‌هم رفته اجرای این کارگاه بیانگر تسلط گروه‌های ذینفع شرکت کننده به وضعیت منطقه، توان بالای آنان برای تصور آینده‌ای بهتر، و قدرت برنامه‌ریزی برای راه‌حلهای مورد نظرشان می‌باشد. مهمترین دستاورد این کارگاه اینست که علی‌رغم مشکلات عدیده در منطقه، گروه‌های ذینفع توان بالقوه بالائی برای همسوئی در جهت حل مشکلات و بهبود زندگی در عسلویه را دارا می‌باشند. مقامات ذیصلاح میتوانند با قدری سرمایه‌گذاری زمانی و مالی به تفاهم‌ها و توافقات بسیار سودمندی در جهت توسعه پایدار و رفاه و رضایت جوامع بومی دست یابند.

یکی دیگر از دستاوردهای این کارگاه این بود که جوامع محلی از برقراری این کارگاه اظهار رضایت فراوانی داشتند و احساس می‌کردند که در و گوش منطقه ویژه به روی آنها باز شده است و این باعث رشد روزنه‌های امیدی در دل آنها شده است، تا انشاءاله از حالت رخوت و نومیدی به حالتی پویا در راه تعامل و همیاری برای رسیدن به آرمانهای مشترکشان درآیند. همکاران طرح برآنند تا کارگاه‌ها و برنامه‌های بعدی گام‌های موثری را در دستیابی به هدف‌های مشترک تمام گروه‌های ذینفع بردارد، ان شاءالله.

به نام خدا

جداول کاری برای تمرین کارگاهی - غیر قابل استناد.

جداول اولیه کارگاه - حاصل کار همسوئی اولیه گروه‌های مختلف ذینفع

یادداشت: این جداول فقط در چارچوب گزارش این کارگاه که قبلا تقدیم شده است میتواند معنی دار باشد و توسط افرادی از گروه‌های ذینفع مختلف برای تمرین کارگاهی جهت همسوئی در برنامه ریزی تهیه شده است.

متعاقب این کارگاه گروه‌های ذینفع مختلف بموازات مشغول تعمیق دیدگاه‌های خود میباشند و حاصل کار آنان کمک مؤثری به گفتگوی پربارتر در مورد نهوه رسیدن به توسعه پایدار در منطقه خواهد کرد.

طرح گفتگو و توسعه در ایران: ایجاد همسوئی میان گروه‌های ذینفع

کارگاه مشارکتی هم‌اندیشی و رهیابی با گروه‌های ذینفع:

بهبود زندگی و توسعه پایدار در منطقه عسلویه

(عسلویه، منطقه ویژه، خردادماه ۱۳۹۰)

سخن نخست

این جداول حاصل کار اولین کارگاه مشارکتی با جمعی از گروه‌های ذینفع در عسلویه است. هدف این کارگاه فقط نمایش روش کار و نشان دادن این واقعیت بود که با خلوص و صمیمیت و راهکارهای مناسب میتوان به همسوئی و هم‌اندیشی میان گروه‌های ذینفع دست یافت. متعاقب این کارگاه کار بررسی توسط گروه‌های مختلف ذینفع آغاز شده و گزارش‌های آن در اختیار گروه‌های مربوط گذاشته خواهد شد. این جداول بدون تحلیل است و تجزیه و تحلیل توسط گروه‌های ذینفع بعداً بر مبنای کار عمقی‌تر آنان انجام خواهد شد.

به پیوست نسخه اولیه جداول‌های زیر تقدیم می‌گردد:

- مشکلات و چالش‌های محسوس در وضع موجود؛
- چشم‌انداز مطلوب آینده؛
- برنامه‌های اقدام شامل: کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت.

خرداد ماه ۱۳۹۰

حاصل تمرینات کارگاهی

مبحث بهداشتی - درمانی

برنامه اقدام	چشم‌انداز مطلوب آینده (۲۵ الی ۳۰ ساله)	مشکلات
<p>کوتاه مدت (۲ ساله)</p> <ul style="list-style-type: none"> • تجهیز خانه‌های بهداشت و مراکز بهداشتی؛ • احداث داروخانه شبانه‌روزی؛ • ایجاد مراکز اورژانس جاده‌ای و هوایی به فواصل کمتر؛ • وجود متخصص و پزشک خانواده در مراکز بهداشتی. <p>میان مدت (۵ ساله)</p> <ul style="list-style-type: none"> • احداث بیمارستان‌های تخصصی <p>بلند مدت (۲۵ الی ۳۰ ساله)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • آمبولانس‌های بسیار مجهز در منطقه؛ • وجود داروخانه‌های شبانه‌روزی؛ • بیمارستان تخصصی با پزشکان زبده و هزینه‌های کم در قلب و عروق و سوختگی، زنان و... در عسلویه؛ • مراکز بهداشتی بسیار فعال با خدمات رایگان؛ • نگران نبودن پدران و مادران از تولد فرزندان ناقص و بیمار؛ • پنج بیمارستان در عسلویه، نخل تقی، بیدخون، زیار و چاه‌مبارک؛ • انجام آزمایش‌های پزشکی و چک‌آپ به صورت دوره‌ای برای بومیان. 	<ol style="list-style-type: none"> ۱. عدم تعادل توسعه صنعتی و توسعه بهداشتی و درمانی؛ ۲. آلودگی فراوان و وجود بیماری‌های ناشی از این آلودگی؛ ۳. نبود درمانگاه‌های لازم و کافی (روی گنجیم اما در رنجیم)؛ ۴. نبود بیمارستان سوانح و سوختگی و دیگر بیمارستان‌های تخصصی در منطقه؛ ۵. مشکلات فراوان در بررسی آلاینده‌ها در بحث سلامت و بهداشت؛ ۶. نبود حتی یک داروخانه شبانه‌روزی در عسلویه؛ ۷. نبود آمبولانس، با وجود روزانه ۳ الی ۴ نفر مصدوم؛ ۸. نبود تجهیزات پزشکی. ۹. کیفیت نامناسب آب لوله‌کشی. ۱۰. انباشت زباله‌های شهری و عدم جمع‌آوری آنها و مشکلات بهداشتی ناشی از آن. ۱۱. آلودگی آب آشامیدنی در اثر دفع زباله‌ها در نزدیکی روستای بستانو

مبحث آموزشی - فرهنگی

برنامه اقدام	چشم‌انداز مطلوب آینده (۲۵ الی ۳۰ ساله)	مشکلات
<p>کوتاه مدت (۲ ساله)</p> <ul style="list-style-type: none"> • تربیت نیروهای متخصص فنی برای مراکز فنی و حرفه‌ای؛ • برگزاری دوره‌های کامپیوتر، جوشکاری و... توسط شرکت‌ها، بخصوص در روستاها و شهر (چاه مبارک، نای‌بند و... (۳)؛ • یک نوبتی کردن مدارس؛ • تشکیل کمیته علمی آموزشی برای حمایت از جوانان مخترع و نویسنده؛ • بکارگیری مدیران حفیظ و علیم و انتخاب استادان عالی؛ • استفاده از وقت‌های آزاد مهندسان و متخصصان منطقه برای آموزش؛ • رونق بخشیدن به فرهنگ تحقیق و توسعه؛ • احداث کتابخانه‌های مجازی و مراکز فنی و حرفه‌ای؛ • فعال تر شدن سمن‌ها و تشکلهای جوامع محلی جهت خدمت به مردم؛ • حل مشکل ایاب و ذهاب دانش آموزان؛ • پرکردن اوقات فراغت جهت جلوگیری از اعتیاد؛ • راه‌اندازی شبکه‌ی اینترنت با سرعت زیاد (۲)؛ • حمایت مالی از طرح‌های علمی و پژوهشی؛ • آموزش عملی کشاورزان بر پایه دانش بومی؛ <p>میان مدت (۵ ساله)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • دانشجویان به محض فراغت از تحصیل شاغل هستند (۲)؛ • دانشکده‌ی نفت در منطقه وجود دارد؛ • دوره‌های آموزشی زیادی برای خواهران و برادران وجود دارد؛ • یک دانشگاه بزرگ دولتی در عسلویه با دانشکده‌های پزشکی، علوم پایه، و فنی و .. با اعتبار علمی بالا (۳)؛ • منطقه ویژه از دانش آموزان مستعد منطقه حمایت می‌کند؛ • کتابخانه‌های مجهز و با کیفیت بسیار بالایی در منطقه وجود دارد؛ • به مدارس نگاه کن! آموزشگاه‌ها همه نوساز شده است؛ • سرویس‌های ایاب و ذهاب دانش آموزان و دانشجویان مهیا و تا درب منازل می‌آید؛ • مدارس با بهترین امکانات پیشرفته آزمایشگاهی و کارگاهی زیر نظر منطقه ویژه اداره می‌شوند؛ • مدارس منطقه تبدیل به مدارس هوشمند شده‌اند؛ • کلاس‌های درس سالن‌هایی رویایی برای تحصیل علم و دانش شده‌اند؛ • از جوانان مخترع و نویسنده بخوبی حمایت می‌شود؛ • صندوق تحصیل برای حمایت از دانشجویان در مقاطع بالا و خانواده‌های ضعیف وجود دارد؛ • ارتباط مستقیم شرکت‌ها با هنرستان‌ها و مدارس فنی - حرفه‌ای جهت رونق اشتغال؛ • تمام مدارس شاداب و پر از فضای سبز است. 	<ul style="list-style-type: none"> • نبود کلاس‌های آموزشی کامپیوتر، زبان...؛ • سیستم آموزش معمولی نه چندان مفید با وجود ساکن بودن در پایتخت اقتصادی؛ • مدارس دو نوبته/ افت تحصیلی • دانش آموزان و کیفیت پایین آموزشی؛ • نبود آموزش‌های مورد نیاز برای خانواده‌ها؛ • نبود یک کتابخانه در منطقه به این بزرگی؛ • نبود مراکز فنی و حرفه‌ای؛ • کمبود مراکز آموزش عالی برای تربیت نیروهای بومی؛ • عدم توجه کافی به پایین بودن سواد و مهارت در منطقه؛ • نبود امکانات و تاسیسات ورزشی برای جوانان؛ • سرانه کم فضای ورزشی در ۲۱ روستا شامل ۲ شهر؛ • عدم حمایت از جوانان مخترع و نویسنده؛ • نبود آموزش تخصصی و عمومی توسط مسئولان؛ • کم توجهی مسئولان در امور فرهنگی.

<ul style="list-style-type: none">• دانشگاه تخصصی و بین‌المللی معتبر بویژه در مورد نفت و گاز؛• احداث هنرستان فنی و حرفه‌ای نفت زیر نظر منطقه ویژه.		
---	--	--

مبحث معیشت پایدار

برنامه اقدام	چشم‌انداز مطلوب آینده (۲۵ الی ۳۰ ساله)	مشکلات
<p style="text-align: center;">کوتاه مدت (۲ ساله)</p> <ul style="list-style-type: none"> • تعیین سهم منطقه عسلویه از ۳٪ عایدات منطقه ویژه؛ • مشخص شدن سهم عسلویه از اعتبارات عمرانی در دو سال آینده؛ • اختصاص درصد معینی از اشتغال واحدهای صنعتی به بومیان عسلویه؛ • اشتغال زایی با حفظ زیرساخت‌های کشاورزی، ماهیگیری، دامداری؛ • ایجاد ارتباط سازنده بین بومیان و صنعتگران از طریق اجرای برنامه‌های تفریحی، اجتماعی و ...؛ • اختصاص درصد معینی از فروش و درآمد کارخانه‌ها به شهرداری و هزینه نمودن آن در شهر؛ • لطف مسئولان به تخصص‌های بومیان در اشتغال‌زایی؛ • ایجاد نمایشگاه کار (کارفرما+ خواهان کار)؛ • کوتاه‌تر کردن دست پیمانکاران غیربومی در انجام امور و سپردن کار به گروه‌های محلی؛ • پرورش و تکثیر دام‌های اهلی و وحشی و رونق آبی‌پروری و تکثیر گیاهان دارویی (۱)؛ • ایجاد حوضچه‌های مصنوعی برای صیدگاه (۲)؛ • ایجاد اسکله صیادی (۳)؛ • وام‌های با کارمزد بسیار کم برای کشاورزی و دامداری (۴)؛ 	<ul style="list-style-type: none"> • رفع مشکلات معیشتی مردم و از بین رفتن بهانه کسر بودجه؛ • حداقل ۵۰٪ از شاغلان منطقه ویژه و شرکت‌ها بومی منطقه عسلویه هستند؛ • تمام شاغلان یا حداقل ۸۰٪ آنها بومی هستند؛ • وضع معیشتی مردم بهبود یافته است؛ • حقوق کارگران، کارمندان و... به نحو احسن پرداخت می‌شود؛ • قیمت‌ها عالی است و تورمی وجود ندارد؛ • رفع نگرانی معیشتی مردم، کلمه منطقه محروم از واژگان رخت بر بسته؛ • اکثر مدیران ارشد صنعت نفت در عسلویه بچه‌های بومی عسلویه هستند • تمام جوانان مشغول بکار هستند؛ • صید و صیادی رونق پیدا کرده؛ • دیگر تبعیض بین بومی و غیربومی نیست؛ • معیشت سنتی مردم عسلویه (تجارت، 	<ul style="list-style-type: none"> • تحت تاثیر قرار گرفتن معیشت سنتی مردم عسلویه (تجارت، ماهیگیری، کشاورزی و دامداری)؛ • آسیب دیدن صیدگاه مردم توسط تاسیسات نفتی (۵۰ - ۶۰ موتور لنج قبلی در مقابل ۱۵ - ۱۶ لنج فعلی)؛ • کاهش میزان صید از ۳۰۰۰ - ۲۰۰۰ تن به ۲۰۰ تن؛ • ورود ملوانان از خارج از استان؛ • کم توجهی در بکارگیری نیروهای متخصص بومی (سالانه حدود ۲۸۰ کارشناس فارغ‌التحصیل بومی وجود دارد)؛ • ممنوع شدن ماهیگیری به علت رد شدن لوله به طول ۷ مایل؛ • عدم اشتغال بومیان حتی در پست‌های بدون نیاز به تخصص؛ • شفاف نبودن ضوابط در استخدام، افزایش تورم و کمی درآمد؛ • نبود برنامه‌ریزی جهت اشتغال جوانان منطقه بعد از اتمام پروژه نفت و گاز (۵۰ سال بعد)؛ • مشاغل جدید بومیان: اجاره‌داری، مسافرخشی و محدودتر مشاغل خدماتی؛ • از بین رفتن مراتع و تهدید دامداری سنتی؛

برنامه اقدام	چشم‌انداز مطلوب آینده (۲۵ الی ۳۰ ساله)	مشکلات
<ul style="list-style-type: none"> • حمایت از کشاورزان با اعطای کمکهای بلاعوض و وام‌های بی‌بهره و برقی کردن چاه‌های کشاورزی (۵)؛ • اگر تک تک شرکت‌هایی که در منطقه کار می‌کنند یک منشی از بچه‌های منطقه بگیرند مشکل اشتغال حل می‌شود؛ • برخورد با بومیان خوب شده است؛ • بکارگیری نیروهای فارغ‌التحصیل در شرکت‌ها؛ • ایجاد اقامتگاه‌های سنتی برای رونق اکوتوریسم؛ <p style="text-align: center;">میان مدت (۵ ساله)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ایجاد کارگاه‌های لنج‌سازی؛ • ارتقاء و حفظ صید و صیادی: ۱- ارزیابی ذخایر آبزیان ۲- جلوگیری از آلودگی دریا ۳- احیاء زیستگاه آبزیان (مصنوعی)؛ • دخالت دادن بومیان مطلع ذیحق در تعیین مکان‌های ممنوع در برداشت معادن به منظور حفظ گونه‌های گیاهی؛ • ایجاد کارخانه‌های صنایع غذایی با نگاه صادراتی؛ • فدرالیسم اقتصادی ۱۰۰٪؛ • راهکار صیادی: در عوض تخریب، شرکت نفت یا منطقه ویژه صیدگاه مصنوعی درست کند (منگفت)؛ • رونق کشاورزی ارگانیک در منطقه؛ • امکانات صدور خدمات فنی کشاورزی با اجرای دوره‌های آموزشی. 	<ul style="list-style-type: none"> • ماهیگیری، کشاورزی و دامداری) احیاء شده و درآمدزایی نیز دارد. • مشکل صیادانی که کارشان را از دست دادند با طرح صیادی نیمه صنعتی، حفظ آبزیان و نریختن زباله صنعتی در دریا حل شده است؛ • صادرات آبزیان با بسته‌بندی‌های بهداشتی و ارزش افزوده برای بومیان؛ • لنج‌های ماهیگیری در حال تخلیه و جنب و جوش در بندر عسلویه؛ • برداشت اصولی و مستمر از نفت و گاز با هدف حفاظت از آن برای نسل آینده؛ • صنعت و کشاورزی و دامداری با هم تعامل دوجانبه دارند؛ • کشاورزان با آشتی با صنعت نفت و ارائه خدمات خوب از مراحل صنعت نفت به کشاورزان مشغول هستند؛ • همه نخلستان‌ها به حالت اولیه برگشته و کشاورزی رونق پیدا کرده. محصولات کشاورزی از بنادر منطقه صادر می‌شوند. 	<ul style="list-style-type: none"> • عدم توجه به توسعه طرح‌های بومی (آبیاری سنتی درختان)؛ • فکر می‌کردیم صنایع نفت و گاز منطقه برای مردم عامل نعمت است (مردم از حضور صنعت راضی هستند)؛ • عدم رعایت استانداردهای ایمنی در تاسیسات و پیرامون آنها؛ • استقرار صنایع در کنار مناطق مسکونی و بی‌توجهی مسئولان به این امر از ابتدای امر؛ • عدم استفاده از تکنولوژی‌ها جدید برای کاهش گازهای موجود در فضا • تخریب جنگل‌های حرا.

مبحث آلودگی‌ها (آب، هوا، خاک و بهداشت محیط)

برنامه اقدام	چشم‌انداز مطلوب آینده (۲۵ الی ۳۰ ساله)	مشکلات
<p>کوتاه مدت (۲ ساله)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ارزیابی زیست محیطی اولویت اول مطالعه هر پروژه اجرایی؛ • جمع‌آوری ضربتی زباله‌های پراکنده در محیط زیست؛ • صدور مجوز دفع زباله در محل‌های مناسب توسط محیط زیست؛ • احداث جایگاه دفع زباله در کنار جاده‌ها برای مسافران؛ • پیگیری مجدانه مذاکرات در زمینه دفع زباله با شرکت‌های خارجی (هلند)؛ • خرید تکنولوژی بازیافت زباله؛ • برنامه‌ریزی جلوگیری از ورود آلاینده‌ها به محیط زیست؛ • افزایش آگاهی عمومی توسط سازمان‌های مردم نهاد در خصوص آلودگی‌ها و تخریب‌ها؛ • جلوگیری از شکار بی‌رویه؛ • حمایت از شیوه‌های بومی و عرفی حفظ طبیعت و زیبایی آن منجمله «قرق‌های بومی»؛ • رونق دادن به صنعت اکوتوریسم، ژئوتوریسم و توریسم؛ • استفاده از خلیج نایبند بعنوان یک منطقه توریستی در خور منطقه و درآمدزایی کلان برای جوامع بومی؛ • اجرای طرح (CMO) حفظ حداکثری ظرفیت برداشت 	<ul style="list-style-type: none"> • حذف آلودگی ناشی از سوخت گاز با احداث کارخانه‌های مرتبط؛ • منطقه حفاظت شده نایبند عاری از هرگونه آلودگی هست؛ • در حال شناکردن در آب‌های زلال خلیج نایبند هستیم؛ • هیچ مشعلی در منطقه دیده نمی‌شود؛ • به جای هیاهوی کارخانه‌ها و فلر پالایشگاه‌ها، صدای بلبل در بوی گلاب، گل در منطقه طنین‌اندار شده؛ • از ورود آلاینده‌های به محیط زیست جلوگیری می‌شود؛ • همه جای منطقه از هوای آلوده پاک سازی شده، درصد گاز اکسیژن در کل منطقه صنعتی همتراز جنگل‌های سرسبز شمال شده؛ • وجود مراتع در کنار تاسیسات صنعتی؛ • تصویر روشن و زیبا عاری از هرگونه آلودگی و تبعیض؛ • باران‌ها دیگر اسیدی نیستند و مردم راحت از آب انبارها استفاده می‌کنند؛ • جاده‌ها تمیز و هیچ خاک و سنگی و گرد و غبار نمی‌بینیم؛ • زندگی مسالمت آمیز با صنعت؛ • دودهای سربه فلک کشیده مهار شده و هوا چقدر تمیز شده است؛ • منطقه صنعتی از منطقه کشاورزی به واسطه کاهش آلودگی از دیگر متمایز نیست؛ 	<ul style="list-style-type: none"> • آلودگی هوای منطقه بر اثر فعالیت‌های صنعتی بویژه مشعل‌های گاز؛ • وارد شدن مستقیم فاضلاب صنعتی پتروشیمی‌ها به دریا؛ • کم توجهی برخی مسئولان در امکان کاهش دود فلر پالایشگاه‌ها از نظر تکنولوژی؛ • عدم محاسبه و ممانعت محیط زیست از خاکریزی در دریا برای استحصال زمین بیشتر؛ • استفاده نکردن از تکنولوژی‌های موجود دنیا در کاهش آلودگی توسط فلرها؛ • توسعه نامتوازن و آلودگی آب و هوا و خاک؛ • نداشتن طرح رفع آلودگی؛ • تخلیه فاضلاب شیمیایی و متعفن در سواحل نایبند؛ • تلف شدن منابع آب/ خاک و... در منطقه به علت استفاده از گونه‌های گیاهی غیربومی؛ • آلودگی‌های صوتی؛ • گرد و غبارهای موجود در منطقه (ریزدانه‌ها)؛ • باران‌های اسیدی به سبب آلودگی‌های موجود؛ • ورود فاضلاب‌های سمی و صنعتی به خلیج فارس در پتروشیمی مبین؛

برنامه اقدام	چشم‌انداز مطلوب آینده (۲۵ الی ۳۰ ساله)	مشکلات
<p>از مخزن منابع نفت و گاز منطقه و نظارت بر اجرای صحیح آن؛</p> <ul style="list-style-type: none"> • ممنوعیت فلرینگ در پالایشگاه‌های نفت و گاز در شرایط عادی کار و جایگزینی با تکنولوژی‌های پیشرفته؛ • به حداقل رساندن مصرف سوخت‌های فسیلی و به حداکثر رساندن مصرف انرژی‌های تجدیدپذیر؛ <p>میان مدت (۵ ساله)</p> <ul style="list-style-type: none"> • توجه به صنعت اکوتوریسم و ژئوتوریسم منطقه به خصوص جنگل‌های حرا؛ • بکارگیری تکنولوژی حذف مواد آلاینده خروجی از کارخانه‌ها و غیره؛ • احداث نیروگاه‌های بیوگاز حاصل از فاضلاب‌های کلیه شهرها و شهرک‌ها و روستاها؛ • نصب فیلترهای خنثی کننده آلودگی (بر روی اگزوزهای کارخانه‌ها) طوری که کربن (دوده) گرفته شود و اکسیژن به محیط پس داده شود؛ • مدیریت صحیح زباله‌ها توسط شرکت‌های سرمایه‌گذار؛ • نصب و راه‌اندازی سیستم‌های بازیافت زباله؛ • احداث مزارع بادی نیروگاهی در مناطق مستعد بادخیز نیروگاه‌های برق خورشیدی؛ • اجرای طرح جامع آمایش سرزمین. 	<ul style="list-style-type: none"> • دامداران از مراعاتی که دارند بسیار راضی هستند؛ • اجرای پروژه‌ها با توجه به تناسب اراضی انجام می‌گیرد؛ • ساختمان‌ها توسعه عمودی پیدا کرده و زمین‌های کشاورزی حفظ شده است؛ • زباله‌ها توسط شرکت‌ها و بصورت مکانیزه با رعایت اصول ایمنی و زیست محیطی دفع می‌گردد؛ • به جای استفاده از کودهای شیمیایی، کارخانه‌های تولید کود برگ در مزارع دایر شده است؛ • جاده‌ها تمیز دارای چراغ با کیفیت بالایی درست شده‌اند؛ • داشتن هوای پاک و خوب در شهر رویایی و امکانات ویژه؛ • رودخانه‌ها مرتب شده، درختانی در کنار آن ایجاد شده و فضای سبز و سیاحتی در آنجا مشهود است؛ • توسعه فضای سبز در روستاها و شهرها، اطراف مناطق مسکونی، پارک روستایی، اماکن تفریحی و...؛ • وجود شهرهای زیبا و رویایی عسلویه و نخل تقی؛ • وجود تکنولوژی سیار پیشرفته و خدمات شهری رویایی؛ • دریای آبی نیلگون، اسکله‌های زیبا، همه جا آرام و سرسبز، احداث کارگاه‌های بسته‌بندی بهداشتی؛ • وجود هتل‌های ۵ ستاره در سواحل دریا؛ • وجود درختان ۲۵ ساله و کمر بند سبز در ۲ طرف خیابان؛ • شب‌ها عطر گل محبوبه شب به جای گاز سمی؛ • هیچ کودکی در حسرت قدم زدن و بازی در پارک نیست؛ 	<ul style="list-style-type: none"> • عدم تصفیه فاضلاب‌های صنعتی در پالایشگاه و پتروشیمی‌ها؛ • تخلیه فاضلاب شیمیایی فرودگاه در قلب منطقه مسکونی نای‌بند؛ • عدم وجود طرح جامع توسعه صنایع نفت و گاز و پتروشیمی در منطقه؛ • عدم ساماندهی پسماندهای غذایی و آلودگی ناشی از آنها؛ • زندگی با آلاینده‌ها و مسائل متعدد بهداشتی، رفاهی و...؛ • جمع‌آوری زباله‌ها در مجاورت روستاها؛ • زباله‌های غیربهداشتی در حاشیه جاده؛ • مشکلات مربوط به سیستم روالی دفع زباله در منطقه؛

مبحث طبیعت و تنوع زیستی

برنامه اقدام	چشم‌انداز مطلوب آینده	مشکلات
<p>کوتاه مدت (۲ ساله)</p> <ul style="list-style-type: none"> استفاده از دانش بومی برای احیای محیط زیست و فضای سبز؛ پروژه‌هایی همچون توسعه فضای سبز، درخت کاری و... به مردم و گروه‌های بومی و محلی سپرده شود؛ چاپ بروشور در زمینه‌های مختلف مثلا تخریب جنگل‌های حرا (قرم)، حفظ گونه‌های گیاهی و جانوری و...؛ استفاده از گیاهانی که از شوری خاک جلوگیری می‌کند. <p>میان مدت (۵ ساله)</p> <ul style="list-style-type: none"> احداث بانک ژن گونه‌های بومی گیاهی و جانوری؛ فعال‌سازی جنگلبانان و محیط زیست در منطقه؛ التزام مخربان مراتع و منابع طبیعی برای ایجاد جایگزین؛ توسعه جنگل‌های حرا در آینده ...؛ احداث یک باغ گیاه‌شناسی از گونه‌های بومی منطقه. برنامه‌ریزی برای حفظ گونه‌های در خطر آبریان و اکوسیستم‌های دریایی؛ برنامه‌ریزی جهت حفاظت از کهور ایرانی؛ 	<ul style="list-style-type: none"> جنگل‌های حرا توسعه یافته و پر از پرندگان دریایی شده؛ موجودات آبری در کنار ساحل مشاهده میشوند؛ پارک دریایی احداث شده با حفظ جنبه‌های زیست‌محیطی در نای‌بند؛ حیات وحش منطقه: آهوان، لاک‌پشت، شاهین، بالابان و... حفاظت میشوند؛ همه جا پر از درخت و پرندگان و حیوانات است و مردم در باغ‌ها و پارک‌ها شادمان هستند؛ حیات وحش در منطقه حفاظت شده نایبند به راحتی تردد می‌کنند؛ حیوانات وحشی و آهوهای زیبا به منطقه نای‌بند بازگشته‌اند؛ کنار دریا پارک‌های زیبایی را می‌بینیم و جوانان در این پارک‌ها چاقوکشی نمی‌کنند؛ پارک‌های ساحلی کنار دریا چهره عسلویه را عوض کرده است؛ 	<ul style="list-style-type: none"> نابودی حیات وحش نادر و منابع طبیعی در نتیجه استخراج معادن و...؛ آسیب جدی به جنگل‌های بسیار زیبای حرا و دیگر منابع پیرامون؛ فرار ماهی‌ها به مناطق دور و کمبود شدید ذخایر دریایی؛ پیشرفت صنعتی عسلویه، بدون در نظر گرفتن حق حیات برای موجود زنده؛ از بین رفتن چشمه آب گرم بزباز بخاطر عدم توجه به توسعه آن و مدفون شدن آن زیر گل؛ تخریب زیستگاه لاک‌پشت‌های دریایی و انقراض آنها در نای‌بند؛ از بین رفتن ساحل‌های زیبای منطقه؛ شوره‌زار شدن زمین‌های منطقه به علت عدم زهکشی و گسترش روزافزون آن؛ هجوم کهور پاکستانی به منطقه و از بین رفتن کهور ایرانی؛ عدم توجه به دانش بومی در توسعه فضای سبز؛ نزدیکی دپوی دفع زباله به محل زندگی مردم (۲ کیلومتری روستای بستانو) و تخریب محیط روستایی؛ تبدیل بزرگترین پارک ملی دریایی به هتل؛ آسیب‌دیدگی اکوسیستم دریایی از بین رفتن جنگل کهور ایرانی بخاطر احداث پالایشگاه‌ها؛ تشدید و از بین رفتن داروهای گیاهی منطقه؛

مبحث حمل و نقل

برنامه اقدام	چشم‌انداز مطلوب آینده (۲۵ الی ۳۰ ساله)	مشکلات
<p>برنامه کوتاه مدت ۲ ساله</p> <ul style="list-style-type: none"> • برقراری خط واحد اتوبوس بین روستاها و شهرهای منطقه • آسفالت کردن بعضی از مسیرهای خاکی؛ • ایجاد حمل و نقل عمومی؛ • راه‌اندازی سرویس ایاب و ذهاب مدارس. • حمل و نقل دریایی، ایجاد اسکله- توسعه حمل و نقل به کشورهای هم‌جوار؛ • توسعه حمل و نقل هوایی با کشورهای نزدیک حوزه خلیج؛ • نیاز به احداث راه آهن فارس- عسلویه- بوشهر- بندرعباس؛ 	<ul style="list-style-type: none"> • همه اتوبان‌ها استاندارد هستند؛ • وسایل نقلیه عمومی مجهز و مرتب است؛ • ورود کشتی‌های مجلل مسافربری و گردش در منطقه نایبند و زیباترین ماشین‌های جدید شرکت‌ها در این منطقه؛ • تعداد لنج‌های صیادی زیاد شده است؛ • بندرهای زیبای صیادی پر از کشتی‌ها و لنج‌های صیادی است که ماهیان فراوانی را تخلیه می‌کنند؛ • شنیدن صدای بوق قطار و رونق صنعت حمل و نقل در منطقه (میان مدت) • استفاده از مترو برقی (بلند مدت)؛ 	<ul style="list-style-type: none"> • استاندارد نبودن برخی از اتوبان‌های احداث شده؛ • کمبود وسایل نقلیه عمومی مجهز در سطح شهر و روستا؛ • خط بزیاز - بندو (اتوبان) چند سال است که در حال احداث است؛ • تصادف‌های متعدد در جاده‌های پررفت و آمد فعلی (جاده کم‌رفت و آمد قدیمی) و داغدار شدن خانواده‌ها؛

مبحث اداری و سازمانی

برنامه اقدام	چشم‌انداز مطلوب آینده	مشکلات
<ul style="list-style-type: none"> • ارتقاء عسلویه از بخش به شهرستان و استقرار ادارات در آن جهت سهولت کار مردم؛ • التزام به قوانین موجود در کشور به ویژه آنهایی که همسو با این اهداف هستند؛ • تسهیلات گمرکی و قوانین تسهیل کننده برای تجارت در منطقه؛ • تاسیس بندر آزاد در بنادر منطقه (مانند نای بند)؛ • ارتباط بیشتر مسئولان رده‌های پائین محلی با وزرا و نمایندگان محلی و کم کردن پیچ و خم بروکراسی اداری؛ • آماده کردن زیرساخت‌ها برای انتقال سرمایه؛ • معرفی منطقه عسلویه (مردم شناسی) به کل ایران در مراکز استان‌ها؛ <p>برنامه میان مدت (۵ ساله)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ارتقاء عسلویه از شهرستان به استان با پیشرفت‌های چشمگیر. 	<ul style="list-style-type: none"> • عسلویه از بخش به شهرستان ارتقاء یافته (۳)؛ • تمام خدمات الکترونی شده است؛ • عسلویه از بخش به استان مبدل شده و از امکانات بیشتر برخوردار است؛ • ایران در ردیف ۱۰ کشور صنعتی دنیا قرار گرفته است؛ • منطقه عسلویه بعنوان منطقه ویژه در مراکز حکومتی (مجلس شورای اسلامی و هیات دولت) دارای قوانین ویژه‌ای می‌باشد؛ • تبعیض وجود ندارد مسئولان دیگر سیاست یک بام و دو هوا ندارند؛ 	<ul style="list-style-type: none"> • متولی حل مشکلات مردم معلوم نیست؟ صنایع نفت و گاز یا دیگر نهادها؟ • پایتخت اقتصادی کشور در سطح بخش- متوقف شده و جلو ارتقای آن گرفته شده است؛ • مسئولان تامین اجتماعی در رسیدگی به مسائل مردم کوتاهی می‌کنند با وجود درآمد قابل توجه؛ • سیاست سازمان حفاظت محیط‌زیست در قبال مردم بومی منطقه و صنعت نفت یک بام و دو هوا است؛ • گاهی مدیران و سازمان‌های محلی از وظایف خود شانه خالی می‌کنند؛ • عدم حمایت از سازمان‌های مردم نهاد؛ • عدم مشارکت نیروهای بومی در طرح‌های توسعه‌ای؛ • اجرا نشدن قانون بخصوص در بحث تامین اجتماعی، با توجه به درآمدهای حاصل از منطقه که از پایتخت بر نمی‌گردد؛ • مسئولان سطح بالا با مردم ملاقات نمی‌کنند؛ • عدم توجه به طرح‌های زیربنایی منطقه از ابتدا تاکنون؛ • مقامات بلندپایه با مردم ملاقات ندارند و فقط از منطقه صنعتی بازدید می‌کنند؛ • عدم گفتگوی مستقیم برخی مسئولان عالی رتبه با مردم بومی؛ • مسئولان زمانی برای بررسی مشکلات مردم ندارند و در حال واگذاری پیمان‌ها و مناقصه‌ها و ... هستند؛ • مشکلات مطرح می‌شود ولی توجه نمی‌شود همه چیز در حد صحبت است؛ • عدم اطلاع از برنامه‌های دولت برای توسعه صنایع آلاینده در آینده و تکنولوژی‌های مربوط؛ • اکثر پروژه‌ها (جاده، محیط‌زیست و...) بدون توجه و مشورت با بومی‌ها انجام می‌شود؛

مبحث عدالت و امنیت اجتماعی

برنامه اقدام	چشم‌انداز مطلوب آینده (۲۵ الی ۳۰ ساله)	مشکلات
<p><u>کوتاه مدت (۲ ساله)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● تشکیل کمیته‌ای از گروه‌های ذینفع برای نظارت بر اجرای قوانین+ آموزش آن؛ ● تشکیل انجمن NA برای ترک اعتیاد؛ ● حساس بودن مسئولان نسبت به مواد مخدر و مسائل سیاسی به طور یکسان؛ ● تمکین مسئولان از دادن سهم عایدات منطقه به مردم. <p><u>میان مدت (۵ ساله)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● ایجاد امنیت و یقین در انتقال سرمایه‌ها به این منطقه از خارج کشور؛ 	<ul style="list-style-type: none"> ● همه شرکت‌ها حامی حقوق مردم هستند؛ ● مردم حق آلاینده‌گی و هوا دریافت می‌کند؛ ● عایداتی از ۵۰ میلیارد دلار درآمد سالانه پارس جنوبی برای مردم می‌رود؛ ● امنیت اجتماعی و اقتصادی و نبود تبعیض برقرار است؛ ● شرایط کار و مرخصی‌ها به گونه‌ای است که همه به زندگی طبیعی و خانواده خود می‌رسند؛ ● نسبت اعتیاد بسیار کم است؛ ● کلمات بومی و غیر بومی در ادبیات صنعتی از بین رفته است؛ ● تقابل میان بومیان و صنعت نیست و تعهد به توسعه پایدار وجود دارد؛ ● آرامش کامل جامعه از طریق تقویت اعتقادات مردم و خود باوری‌ها و رسیدگی به مشکلات جوانان برقرار است؛ ● فشار زندگی کم شده و خانواده‌ها در کنار هم اند؛ ● کانون خانوادگی حفظ شده و طلاق در منطقه تقلیل یافته؛ ● آداب و رسوم و فرهنگ و گویش مردم منطقه حفظ شده است؛ ● اندیشه و فکر زیبا همه چیز را زیبا و شفاف می‌کند؛ ● روابط خوب و صمیمی بین مردم بومی و غیربومی وجود دارد. ● احترام متقابل و رفت و آمد خانوادگی مرز بومی و غیربومی را از 	<ul style="list-style-type: none"> ● تقابل بین حقوق عرفی مردم در دسترسی به اراضی با بخش صنایع، بخصوص مراعات تحت عنوان منابع ملی؛ ● زمین‌های گرفته شده از مردم بلا تکلیف مانده است؛ ● زمین با قیمت خرید بسیار پایین؛ ● دسترسی راحت به مواد مخدر؛ ● تجمیع فرهنگ و قومیت‌های مختلف و تشکیل گروه‌های تقابل در صنایع؛ ● دزدی؛ ● تکدی‌گری از کشورهای دیگر (مثلا پاکستان)؛ ● کارتن خوابی به سبب هجوم کارگران غیربومی؛ ● اعتیاد متخصص و غیرمتخصص نمی‌شناسد، اعتیاد گسترده در قشر صیاد؛ ● کاهش انگیزه و امیدواری در نزد بومیان برای بهبود وضعیت.

مبحث امکانات رفاهی

برنامه اقدام	چشم‌انداز مطلوب آینده (۲۵ الی ۳۰ ساله)	مشکلات
<p>کوتاه مدت (۲ ساله)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ایجاد امنیت در محیط با تقویت موسسات فرهنگی و حمایت از اماکن مذهبی و حفظ روحی و روانی مردم؛ • ایجاد فرهنگسرا؛ • برگزاری برنامه‌های هنری؛ • زیباسازی و اصیل‌سازی روستاها به صورت سنتی؛ <p>میان مدت (۵ ساله)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ایجاد پارک فناوری؛ • ایجاد شهر الکترونیک (e-city)؛ • گسترش نظارت الکترونیک در تجارت- کشاورزی و؛ • مرمت آثار باستانی. 	<ul style="list-style-type: none"> • حداقل اماکن رفاهی زندگی (آب، برق، گاز و...) فراهم است؛ • پیست موتورسواری برای جوانان منطقه در نایبند دایر است؛ • برنامه‌های فرهنگی در ساحل زیبای منطقه وجود دارد و هر کس به ذائقه خود از آن استقبال می‌کند؛ • مسئولان اهمیت بسزایی به مردم بومی می‌دهند؛ • تمام امکانات رفاهی در اختیار شاغلان قرار داده شده است؛ • چه جالب! برای هر روستا سالن ورزشی و مجتمع فرهنگی ورزشی چند منظوره احداث شده و جوانان اوقات فراغت خود را سالم پر می‌کنند؛ • ورزش و آموزش صد در صد رونق پیدا کرده؛ • دکتر فرور را با نوه‌هایش در حال تفریح در کنار ساحل زیبای عسلویه می‌بینم؛ • ترکیب طرح سنتی روستاها دست نخورده باقی مانده و زیبا و تمیز شده‌اند. 	<ul style="list-style-type: none"> • گرانی برق؛ • گرانی آب آشامیدنی؛ • هزینه‌بر بودن سیلندرهای مصرف گاز خانگی با وجود ساکن بودن در میدان گازی؛ • حمل بیش از حد مجاز سنگ توسط ماشین‌ها بدون توجه به نکات ایمنی (تریلی‌های بدون درب عقب) و ایجاد خطر برای رهگذران؛ • قطع برق در بیمارستان؛ • از بین رفتن آثار باستانی منطقه به علت تخریب کوه‌ها توسط شرکت‌ها.